

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 154 — Štev. VOLUME LII — LETNIK LII. NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 8, 1944 — TOREK, 8. AVGUSTA, 1944

Tel: CHelsea 3-1242

BITKE ZA PRISTANIŠČA

ARMADE SO VSIMERJENE PROTI: BRESTU, LORIENTU, ST. NAZAIREU in ST. MALO

Nemški težki tanki so bili vrženi iz Mortaina, kjer so skušali presekati ozki koredor, po katerem dobivajo zavezniki svoje zaloge. V prodiranju proti Parizu je armada generala Omarja N. Bradleya dospela do Le Mansa, 105 milj od Pariza.

Na vzhodnem koncu zavezniške fronte so Angleži in Kanadčani pričeli veliko ofenzivo s silovitimi bombardiranjem. Nad 1000 bombnikov je sipalo bombe na nemške postojanke južno od Caena. Bombardiranje se je pričelo ob 11 ponoči in je trajalo pol ure.

Včeraj so Nemci pri Mortainu napadli s štirimi oklopnimi divizijami, toda napad se jim je popolnoma ponesrečil, kajti izgubili so 135 tankov in 195 oklopnih avtomobilov. Nemci so skušali prebiti 20 milj široki koridor med Avranches in Mortain-Sourdeval cesto. Napadli so na pet milj dolgi fronti in so vdrl v Mortain, toda so bili v nekaj urah zopet pregnani. Tiger in Panther tanki so napredovali že tri milje in so se približali Cherence-le-Roussel, toda ameriški težki topovi in bombniki so jih razbili. Nato so pridrveli ameriški težki tanki, ki so Nemce pregnali iz Mortaina, 19 milj vzhodno od Avranches.

Na zapadnem koncu fronte na Breton polotoku ameriški tanki naskokujejo pristanišča in včeraj so Amerikanci vjeli 13.300 Nemcev, pobili pa so jih 3400. Ameriške oklopne divizije se bližajo vsem velikim pristaniščem, ki so: Brest, Lorient, St. Nazaire, St. Malo in Nantes.

Vsled zavezniškega prodiranja so Nemci pričeli odhajati iz Pariza. Zavezniki preganjajo Nemce iz njihovih najboljših postojank in se stalno bližajo Parizu.

Prva ameriška armada generala Omarja N. Bradleya je vkorakala v Fomfront, 135 milj od Pariza in v Le Mans, 100 milj od glavnega mesta. Druga angleška armada generala sirja Miles C. Dempseyja je vdrla čez Orne na 15 milj dolgi fronti jugozapadno od Caena, kjer so imeli Nemci najbolj utrjene

postojanke, da bi vstavili prodiranje proti Parizu.

V svojih nanovo pridobljenih postojankah okoli La Moissonnerse in La Bogotiere so Angleži oddaljeni od Pariza še 125 milj.

Kanadska armada generala R. R. G. Crerarja, ki je postala popolnoma samostojna armada, je pričela novo ofenzivo pri Troarnu, osem milj vzhodno od Caena in 115 milj od Pariza.

Ko je bitka divjala, so Amerikanci zopet zavzeli Vire, glavno mesto Normandije in parne lopate so očistile mestne ulice. Vire je bila zadnja nemška trdnjava v Normandiji in vsled izgube te trdnjave so oslabilene nemške postojanke okoli Avranches.

Ameriški tanki z neverjetno hitrostjo drve po Bretonu. Nek tančni oddelki je nemškemu obkoljenemu oddelku 1200 mož rekli, da se bodo morali podati komu drugemu, ker se jim mu di dalje.

Bitke za St. Malo

Najhušji iboji se bijejo v starodavnem pristanišču St. Malo na severnem koncu Bretonskega polotoka. Amerikanci so se morali prebiti skozi minska polja, skozi celo vrsto utrdbenih stolpičev in skozi žične ograje, predno so se mestu približali na tri milje.

Tankom se je pridružila še artilerija in strnoglavci in je bila posadka 3000 mož kmalu obkoljena. Sicer je dobila povelje, da se bori do zadnjega, pa se je slednjič navzlic temu podala.

Nemška posadka v Lorientu je sporočila, da je pripravljena podati se, še predno so prve ameriške straže dosele v predmestje.

V St. Nazaire, kjer so največje francoske ladjedelnice, so v teku poulični boji.

MARSAL ROKOSOVSKI JE POLJSKEGA

RODU -- ZAVZEL BO VARŠAVO

Maršal Konstantin Konstantinovič Rokosovski, ki je poljskega rodu, bo imel čast, da bo osvobodil Varšavo, prestolico Poljske. Rokosovski je vitek in visok šest čevljev in dva palca. Tehta 185 funtov, ima lepe obrazne poteze, da se ženske radi očiširajo po njem. Lasje na sencih so lahki sivi. Vojaki so mu zelo vdani.

V pričetku vojne ni bil v vojaški službi, toda je bil vpoklican, ko so se Nemci bližali Moskvi. Najprej je imel poveljstvo pri Moskvi, pozneje pa pri Stalingradu. Krvava osvoboditev Stalingrada pod njegovim poveljstvom pomeni prvo največjo rusko zmago in obenem popolni vojni preobrat v prilogo ruski rdeči armadi.

Po osvoboditvi Stalingrada je bil Rokosovski poslan na fronto ob Donu, kjer je skupno z generalom Vatutinom, ki je umrl v aprilu, podil Nemce skozi deželo donskih Kozakov. Po velikih uspehih, ki jih je mar-

šal Rokosovski dosegel, ga je maršal Stalin poslal v Belo Rusijo, ko je rdeča armada pričela svoje mogočno prodiranje proti Poljski.

Rokosovski je bil prvi višji ruski častnik, ki je stopil na ukrajinska tla in prvi, ki je stopil na poljska tla.

Poleg zlatih in dijamantnih maršalskih zvezd ima maršal Rokosovski še dvanaest odlikovanj, med njimi junaško odlikovanje Sovjetske unije.

Največja njegova zabava v prostem času je branje in zelo radi bere dela angleških pisateljev. Pravi, da ima tudi na fronti pri sebi kako Shakespearjevo dramo. Tudi bere Tolstojeve romane in pri sebi ima vedno Tolstojev roman "Vojna in mir."

Ne pozabite krvavečega na roda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Sloven- skemu Pomolnemu Odboru.

"JAZ SEM POTREBEN NARODU" ... Hitler

Adolf Hitler je v svojem glavnem stanu včeraj sklical zborovanje voditeljev nazijske stranke in jim je govoril o "sramotnem" napadu na njegovo osebo 20. julija.

Med drugim je Hitler rekel: "Prišel bo dan, ko bodo spoznali, da je čin, ki je bil za trenutek sramoten, kar najboljši za bodočnost Nemčije, ker je bila vsled tega iztrebljena "zločinska klika", ki do tedaj ni bila odkrita."

Hitler je rekel, da je po 20. juliju dobil prepričanje, kakoršnega nikdar poprej ni imel, da more sedaj nadaljevati borbo boljše, kot kdorkoli, ki bi vodil nemški narod.

"Prepričan sem," je rekel, da sem potreben narodu, da potrebne moči, ki se nikdar pod nobenim okoliščinami ne bo podal."

"Ne bojim se bojevatiti proti vnanjim sovražnikom," je nadaljeval Dolfe, "in sem popolnoma prepričan, da jih bomo ob koncu premagali. Toda prepričan moram tudi biti, da je tudi v ozadju popolnoma varno, da je zvesta ndanost in zvesto sodelovanje. To je neobhodno potrebno ... Hvaležen sem samo zaradi tega, ker se morem še dalje boriti, kajti prepričan sem, da sem potreben narodu, ki potrebuje moči, ki se pod nobenimi okoliščinami ne bo podal, da nikdo ne more napraviti boljše kot jaz."

"Ravno 20. julija sem dobil zaupanje kot nikdar poprej v svojem življenju. Zato bomo slednjič tudi prišli zmagoviti iz vojne."

Rusi zavzeli Borislav

Rdeča armada, ki se bori na zapadnem bregu Visle, se je približala močni nemški trdnjavi Kielce na 20 milj in je zavzela zadnji izmed 2000 petrolejskih vrelcev, ki so napajali nemški vojni stroj.

Moskva je naznanila, da je rdeča armada zavzela Borislav, ki je središče petrolejske industrije v Galiciji, in Sambor, od koder pelje pet cest na Češkoslovaško.

Višje proti severu so tri mogočne ruske armade pričele močno prodiranje na 200 milj dolgi fronti proti Vzhodni Prusiji, kamor so dobili Nemci iz Nemčije močna ojačenja. Tako nemška kot ruska poročila naznanjajo, da se Nemci silno upirajo, čim bližje prihaja rdeča armada meji Vzhodne Prusije.

Prva ukrajinska armada maršala Ivana S. Koneva je o-

svobodila 60 obljudenih krajev ter razširila svoje oporišče na zapadnem bregu Visle. Med zavzetimi kraji je tudi Szydlov 30 milj onstran Visle in 25 milj jugovzhodno od Kielce, ki je važno železniško križišče ob Varšavi—Krakov železnici.

Proti Tilzitu in Memelu

Do sedaj so Rusi na zapadnem bregu Visle zavzeli 650 kvadratnih milj zemlje in so oddaljeni samo še 37 milj od Krakova, ki je zadnja močnejša trdnjava pred Šlezijo.

Lewis izgublja svoj vpliv

Ko bo predsednik United Mine Workers of America — John L. Lewis — šel na konvencijo premogarske organizacije, ne bo imel s seboj pooblastila svojega lokala številke 764 v Springfield, Ill., temveč ga bo imel Ray Edmundson, bivši predsednik distrikta št 12 U. M. W. v državi Illinois. Konvencija bo prihodnji mesec v Cincinnati, O. Edmundson se je pred kratkim sprl z Lewisom in bo skušal mesto njega dobiti mesto predsednika pri United Mine Workers of America.

Lokal št. 764 v Springfield, Ill., je z veliko večino glasoval proti Lewisu, da bi bil poslan kot njegov delegat na konvencijo v Cincinnati. Edmundson je dobil 111 glasov. Lewis pa samo 17.

Franz von Papen odpotoval v Nemčijo

Bivši nemški poslanik v Ankari baron Franz von Papen je po kratkem obisku v Sofiji odpotoval v Nemčijo.

ZAVEZNIKI V ITALIJI SE PRIPRAVLJAJO ZA PREMOSTITEV ARNE

Zavezniki v Italiji se pripravljajo, da premagajo zadnjo večjo oviro pred gotoko črto—reko Arno. Veterani, ki so šli skozi krvave boje ob rekah Volturno, Sangro in Rapido, sedaj še uničujejo posamezne zajete nemške oddelke južno od reke in zapadno od Florence.

V severnem delu Florence se še vedno drže Nemci, toda najbrže samo posamezni oddelki strojníc. In nek zavezniški častnik je rekel, da Florenca najbrže ne bo postalo bojišče.

Nemci pa kopljejo zakope severno od Florence in se pripravljajo na močan odpor. Po hribih severno od mesta nemški težki topovi neprestano streljajo na angleško osmo armado. Zavezniška artilerija ni obstreljevala še nobenega kraja v Florenci.

Kdaj bodo zavezniki z vso silo vdarili čez Arno, je odvisno od inženirjev, kdaj bodo popravili pristanišča, železnice, ceste in mostove, ki vodijo na bojišče.

Poročila s fronte naznanjajo, da so Nemci prelomili svojo obljubo, da bodo smatrali Florenco za odprto mesto.

Nekatere najstarejše in najlepše palače so porušene in Nemci so razstrelili svetovno slavno cerkev Santo Stefano.

Vsa poslopja na obeh straneh 582 let starega mostu Ponte Vecchio so Nemci razstrelili, da zaveznikom ovirajo pot. Vatikansko glasilo "Osser-

vatore Romano" poroča, da je bil opustošen krasni vrt Boboli, ki je bil izdelan leta 1550 blizu palače Pitti, v kateri je mnogo slik slavnih slikarjev kot Rafael, Titian in Rubens.

Ob Tiberi so Angleži zavzeli San Sepolcro, 14 milj severovzhodno od Arezza, ki so ga Nemci zapustili in Angleži so hoteli dalje in zavzeli San Gimignano, dve in pol milje dalje proti jugovzhodu.

Poljaki ob Jadranu so prišli v stik z Nemci na 20 milj dolgi fronti in so napredovali tri milje.

Izgube v Normandiji

Zavezniki so v bojih v Normandiji od dneva vpada 6. junija pa do 20. julija imeli 115.665 izgub, to je ubitih, ranjenih in ujetih. Od teh so ameriške izgube naslednje: — 11.026 ubitih, 52.669 ranjenih in 5331 pogrešanih, skupaj — 69.526.

Angleži imajo naslednje izgube: 5646 mrtvih, 27.776 ranjenih in 6182 pogrešanih, skupaj 39.549. Kanadčani: 919 ubitih, 4354 ranjenih, 1272 pogrešanih, skupaj 6545.

Boji na Guam

Amerikanci so na osrednji fronti na Guam potisnili Japonce tri milje nazaj in imajo sedaj v posesti 80 odstotkov otoka. Japonce drže samo še kakih deset kvadratnih milj zemlje na velikem otoku.

V dveh tednih so Amerikanci pobili okoli 8000 Japoncev.

Nedičevci napadli partizane

Kot poroča švicarski list "Neue Zürcher Zeitung", so Nedičevi "prostovoljci" pod poveljstvom polkovnika Tata-lovića s pomočjo nemških čet zaplenili velike zaloge partizanskega orožja v gorah pri Jastrebacu, kjer ima maršal Tito pri ljudstvu največjo oporo proti kvizlinskemu vojvodi Kosti Pečanacu.

Vojvoda Pečanac je že četrti bivši četniški poveljnik, ki je prestopil k nacistički okupacijski vojski in katerega je general Draža Mihajlović označil kot izdajalca.

Sin generala McNaira ubit

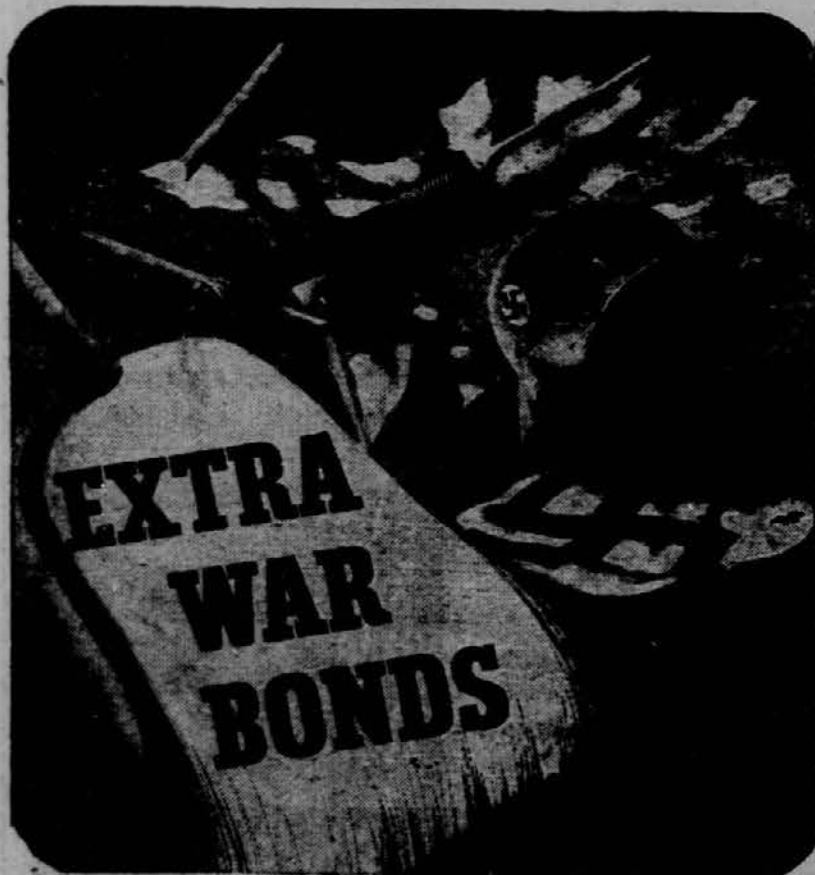
Polkovnik Douglas C. McNair je umrl na Guam. Vzrok njegove smrti ni bil navaden. Star je bil 37 let. Njegov oče general McNair je bil ubit 25. julija v Normandiji, ko je nek ameriški bombnik prezgodaj vrgl bombe, predno je priletel nad nemško črto.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES

Trije veliki bodo sestavili mirovne pogoje

Kadar se bo zrušila sila nemške armade, bodo politične, gospodarske in mirovne pogoje sestavili trije veliki — Amerika, Anglija in Rusija. Ti pogoji bodo določeni v prihodnjih par mesecih bodisi skupno, ali pa posamezno, toda s popolno vednostjo ostalih dveh.

Trije veliki so imeli pričeti razgovore o poveljnih zadevah 14. avgusta, toda državni podtajnik Edward R. Stettinius je sporočil, da je ruska vlada prosila, da je ta konferenca odložena do 21. avgusta, da bo njeni delegaciji mogoče dati natančna navodila.

Velika opora na domači fronti je, da redno kupujete bonde vojnega posojila

Pritisk proti Rigi

V vzhodni Letski in južni Estonki dve rdeči armadi potiskata nemške zajete divizije proti Rigi. Na tem kraju so Rusi zavzeli 40 obljudenih kra-

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Belton, President; Joseph M. Belton, Treasurer; Joseph M. Belton, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

KA OBLI LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENJE DRŽAVE IN KANADO
\$7.—; ZA POL. LISTA \$3.50; ZA ČETRT. LISTA \$2.—

"Glas Naroda" lahja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 215 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-1345

Rusija

in boj za Svobodo

(Nadaljevanje.)

II.

Med zanimivostmi, katere sem obiskal v Rusiji, je bila palača nekdanje carske obitelji Romanov. V tej palači je še vse tako, kakor je bilo onega dne, ko so odvedli carja in njegovo rodbino. Tanka sem videl trideset uniform nekdanjega carja in tudi trinajst toalet in drugih predmetov nekdanje carinje in članov carske obitelji. Vse to je še vedno na onih prostorih, kakor pred revolucijo in vse izgleda tako, kakor da bi čuvaji te palače pričakovali, da se carska obitelj skoraj vrne. Videl sem celo carjev osebnih kofedar, na katerem je list z oznabo "31. julija, 1917", oziroma z oznabo dneva, ko je palačo ostavil, še vedno prilepljen. Car je namreč vsak dan sam odtrgal list dneva, ko je dovršil svoje poslovanje. Obiskal sem tudi spalnico carinje, ki je še vedno taka, kakor je bila imenovanega dne, ko je morala za vedno palačo ostaviti. Vseh njenih 800 "ikonov" ki predstavljajo razne svetnike, h katerim je molila, — še vedno stojijo na onem istem prostoru, kakor nekdaj. Tukaj sem videl tudi mali komad "svetega" blaga iz bombazevine, katerega je poslal carinji rimski papež potem, ko je to blago še posebno blagoslovil z namenom, — da bo potem tega komada blaga carin deček, ki je bil bolan vsled krvavljenja, ozdravel. Boljševiki so mi tudi, da papežev čim dozevane neumljiv, kajti carina ni bila rimo-katoliške temveč pravoslavne veroizpovedi, katero papež ne priznava.

V posebnem steklenem zabojčku sem videl tudi pismo, napisano z mnogimi napakami. To pismo je carinja dobila od dobroznanega duhovna, kateri je imel izreden vpliv na njo. Boljševiki so mi pripovedovali, da ne verjamejo, da je bila duhoven njen ljubček, dasiravno se je to v onih časih splošno domnevalo; pripovedovali so mi tudi, da je bil ta duhoven dokaj neuk človek, tako da za carino ni bil zanimiv, kajti ona je bila kulturna ženska. Njuno mesečno prijateljstvo je najbrže nastalo vsled njene stanja — stanja obupane matere, kateri bolni sin ni mogel okrevati kljub vsem lekóm, tako da je bila voljna storiti vse, da bi njen sin okrevljal. Ta položaj je verski lopov izkoristil s tem, da je vplival na njeno praznoverno mišljenje s tem, da je bil omislil male "čarovnice" in posebne molitvice, katere bi baje pomagale in dovedle njenega sina do zopetnega zdravlja.

V sobi carinje sem opazil tudi veliko sliko kraljice Marije Antoinette. Pripovedovali so mi, da je nekoč nek obiskovalec vprašal carinjo, smatra li ona to sliko za slabo znamenje in da je carinja odgovorila, da rusko ljudstvo ni taklo, kakor francosko,

V Moskvi sem obiskal tudi poročni urad. Poroke so izredno enostavne. Ženin in nevesta prideta v urad, kjer nažnani ta svoja imena in nekatere druge informacije o sebi, in — odideta. Vse to traja le kakih dve minuti. Pri tem se ne vrši kakšna posebna ceremonija ali obred. Zakonskemu paru ni treba položiti posebne prisige in posebnih obljub in tudi podpisati se jima ni treba. Uradnik, ki opravlja to delo, mi je dejal: — "Novoporočni priredijo običajno tudi versko poroko v kaki cerkvi ali pa v zasebnem stanovanju, na kar imajo običajno poročno slavje." Ženin včasih sprejme prilek svoje neveste, in včasih sprejme nevesta prilek svojega moža, — ali pa oba še v nadalje živita vsak pod svojimi prejšnjimi imenoma. Neprava imena so pa zakonito zabranjena.

Vsi otroci v Rusiji so legitimni, pa naj že bodo starši teh otrok poročeni ali ne, in vsako dete mora biti uradnim potom vnjženo takoj po rojstvu. Starši dobivajo povečane plače za vsakega otroka in ko se jim narodi sedmo dete, dobe še posebno nagrado.

V moskovskem uradu za ločitev zakonov mi je razporečevalni uradnik povedal, da za ločitev zakonov ni potreba navesti kakih razlogov, in da prva razporeka stane le petdeset rubljev; druga ločitev velja stoipetdeset rubljev; tretja tristo rubljev — in da se a podražitev nadaljuje pri vsaki nadaljni razporeki.

OTATELJEM je znano, kako se je vse podražilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druga tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje listov, lahko grede upravnistvu naročiti, da jim jo bodo, če le bodo, vsaki dan pošiljali. ALI NE BI OBNOVLILI SVOJO NAROČNINO SE DANES in ne čakali na opomin, ker s tem prihranite upravnistvu nepotrebne stroške?

Razporečevalni uradnik mi je tudi povedal, da se večina razporek poravnava izven sodišča; ako pa tem potem ne pride do poravnave, potem sodišče razsodi take slučaje ter prisodi deco stranki, ki ni zakrivila razporeke. Ako ima tak par le eno samo dete, potem stranka, ki je zakrivila ločitev zakonov, plačuje četrtino svoje plače za vzgojo otroka; ako ima dotična zakonska dvojica dva otroka mora stranka, ki je spoznana krivim, plačevati tretjino svoje plače v isto svrhu, itd. Mož in žena obdržita svoje imetje, in ako nimata otrok, jima tudi alimentov ni potreba plačevati. Toda število razporek redno narašča in v slučajih, da ima zakonski par večje število otrok, so razporeke dokaj redke.

(Konec drugega dela, tretji del sledi.)

(Nova odredba sovjetske vlade je zopet uvedla stare običaje porok in družinskega življenja in pogoji za razporeko so zelo strogi. — Op. m.)

Zanimiv Radio-govor

Sergeant Walter Bernstein, ki je kot dopisnik ameriške vojaške revije "Yank" minule spomladi obiskal Jugoslavijo in bil prvi od inozemskih časnikarjev pri maršalu Titu ter o tem napisal tri informativne članke v imenovani reviji, se je te dni vrnil v New York. Columbia Broadcasting System je v nedeljo, 30. julija priredila zanimiv radio-pogovor z njim na postaji WABC, na programu, ki je bil oddajen ob sedmih zvečer. Pogovor se je vršil med njim in gospodom Daly-jem (poslednji od postaje WABC), a njegova vsebina je bila sledeča:

Daly: Eden od redkih dopisnikov, ki je bil v Jugoslaviji, živl med partizani in se se stal z njihovim voditeljem Titom se je pravkar vrnil domov. On je sergeant Walter Bernstein, dopisnik vojaškega tednika "Yank". On je sedaj v našem studiju, da bo sporočil parodijo.

Kako ste prišli v Jugoslavijo, sergeant?

Bernstein: Gospod Daly, en segeant nima dovolj visokega čina, da bi na hiter in lahek način prišel notri.

Daly: In tako?

Bernstein: Peš seni hodil. Bila je to strašno dolga in mučna hoja. Ko sem končal hojo, moje oči tri dni niso imele prave vidika. To ni dovtip, ampak resnica.

Daly: Kako so vaši vodilci prenašali pot?

Bernstein: O, oni so prispeli sveži kot šo odšli — vsa petdesetorica. Tu je vključeno 6 deklet, ki so pravkar končale svoje vaje kot bojničarke in so bile na poti, da se pridružijo svojim divizijam.

Daly: Petdeset je veliko število za grupo vodilcev.

Bernstein: Da, ali vsi niso bili vodilci. No, vsi so bili partizani, se razume. Nekateri so bili glavni stan, nekateri na Antifašistični kongres mladine, a nekateri so bili vojaki, ki so bili premeščeni.

Daly: Kaj pa dekleta? Vi nam dajete vtis, da so bila precej hrabra.

Bernstein: Verjemite mi, bita so. Hodeč po stranskih stezicah, skozi nemške linije, sem se z nekaterimi izmed njih pogovarjal. Med njimi je bila ena, ki me je resnično premagala. Nosila je z iglami za pas pripete granate. Pripomnil sem, da bi ena od granat mogla na ta način eksplodirati. Ona se je samo nasmehnila. Ne bojte se, je dejala, granate se ne bodo vzele, ali je boljše, da jih nosim takole, ker kadar je treba, da eno vženi si priležim na čas. Ni mi treba igel z zobmi izveči, ker jo vez na pasu odpne kadar jo vžem.

Ljubo mi je bilo, da vsa druga dekleta niso toliko mišlila na štednjo časa. Ena od njih je en hrib sama držala proti celotni kompaniji Nemcev. To je storila z eno samo streljico. Med nami je tudi bil en četniški poveljnik, ki je bil pristopil k Partizanom. Hodeč sem se mu pridružil in ga povprašal za ime. Četnik: Ime mi je Kováč Franc. Bil sem četniški poveljnik v mestu Šibeniku. Pozneje sem poveljeval četniški brigadi Skradin. No na zadnja sem se naveličal in odšel.

Bernstein: Kaj je bil vzrok?

Četnik: Mi se nismo borili za Jugoslavijo, nego za sovražnika. Najprej smo sodelovali z Italijani; pozneje smo se borili za Nemce.

Bernstein: Dobro, koloboracija more pomeniti mnogo stvari. Kako tesno ste sodelovali s sovražnikom?

Četnik: V Šibeniku sem prejel zapovedi nemškega vrhovnega poveljnika. To je bil polkovnik Blite. Moj glavni stan v Skradinu je istočasno služil tudi kot poveljniška postaja nemškega S. S. Brandenburg regimanta. Tam sem moral jemati povelja nemškega poveljnika, majorja Waltherja.

Bernstein: So-li Nemci plačevali četnike za sodelovanje?

Četnik: Navadnemu vojaku so plačali okrog 20 km dnevno. Razen tega so nas zalagali s hrano in nam odločali kje se imamo boriti. Nazadnje tega nisem mogel več zdržati in sem se priključil Partizanom.

Bernstein: Pozneje sem se pričel, da je njegova povest tipična kot so mnoge pripovedovane od bivših četnikov. Hodišmo skozi strmo, kamenito gorovje. Dokler smo hodili so nekateri partizani peli svoje pesmi o Titu, borbene pesmi borbenega naroda. Ena grupa vodilcev me je vodila do Titovega stana. Poročnik mora povedati če je prav, da vidimo Tita še nocoj.

Partizan: Po teh stopnicah, prosim.

Bernstein: Tito ima najimpresivnejši obraz kar sem jih kdaj videl. Slovanski obraz z visokimi, širokimi kostmi, močno lice ali ne trdo. Njegova najizrazitejša lastnost je nekaj, kar človek ne bi pričakoval pri enem voditelju tako krvave vojne, a to je blagota. On ima zelo blag obraz, skoro ljubek. Glas mu je miren.

Tito: Torej vi ste dopisnik

(Zoja.)

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno, da se poslužujejo — UNITED STATES CANSIAN POSTAL MONEY ORDER.

NOVA IZDAJA
Hammov
SVETOVNI
ATLAS
V njem najdete zemljovide vsake države, ki so tako potrebni, da vam pomagajo pri vašem potovanju.
Zemljovidi so v barvah.
Cena 80 centov
Naročite pri: "GLAS NARODA", 215 West 18th Street, New York 11, N. Y.

ŽIV IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIĆ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

Cena \$2

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

ameriške vojske. Povejte mi, kako se Amerikanci počutijo v oziru na to vojno?

Bernstein: Smatram gospod, da stoji trdno za njo. No, nisem bil doma več kot leto dni, pa vam ne morem točno povedati kako se počutijo sedaj.

Tito: Ali mislite, da Amerikanci razumejo Jugoslavijo?

Bernstein: Amerikanci so do gotove mere zbegani, mislim, da nimajo prav jasne ideje o tem kar se tu dogaja. Ali ne, da nečje razumeti. Nasprotno, oni so zelo prijateljski proti Vaši domovini.

Tito: Amerika je zelo velika nacija.

Bernstein: Jugoslavija je narod velikih borcev — gospod. Začuden sem nad pogumom Vaših žena.

Tito: Naše so žene pogumnejše od moških. Tudi brezobzirnejše. Preveč jih izgubljamo. Mislim, da jih bomo morali vzeti iz Partizanske vojske. Preveč so pogumne.

Bernstein: Preveč pogumne; preveč brezobzirne. Kaj to pomeni morete vedeti že, ko srečate te ljudi, ki smatrajo pogum za neko navadno stvar. Celotni otroci so bojovníki. Šel sem na Antifašistični kongres mladine in nisem mogel več zdržati in sem se priključil Partizanom.

Bernstein: Pozneje sem se pričel, da je njegova povest tipična kot so mnoge pripovedovane od bivših četnikov. Hodišmo skozi strmo, kamenito gorovje. Dokler smo hodili so nekateri partizani peli svoje pesmi o Titu, borbene pesmi borbenega naroda. Ena grupa vodilcev me je vodila do Titovega stana. Poročnik mora povedati če je prav, da vidimo Tita še nocoj.

Partizan: Po teh stopnicah, prosim.

Bernstein: Tito ima najimpresivnejši obraz kar sem jih kdaj videl. Slovanski obraz z visokimi, širokimi kostmi, močno lice ali ne trdo. Njegova najizrazitejša lastnost je nekaj, kar človek ne bi pričakoval pri enem voditelju tako krvave vojne, a to je blagota. On ima zelo blag obraz, skoro ljubek. Glas mu je miren.

Tito: Torej vi ste dopisnik

RAZGLEDNIK

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

Časopisje mesta Salt Lake City, Utah, javlja sledeče zanimivosti glevnega mesta naših Mormonov:

Tamošnja "Yellow Cab Co." ima sedaj 50 deklet uslužbenih kot "taxi"-voznik... Vsak državljan države Utah je upravičen kupiti po eno petinko galona rakije na mesec in sicer z pomočjo vladine knjižice za racijoniranje št. 3... Mormonska cerkev, katere ni zadovoljna z salooni, cocktaili, itd., izdaja ljudem, ki redno prihajajo v cerkev, posebno dovoljenja, vsled katerih zamorejo v podprilježju cerkve po enkrat na teden plesati, — toda k tej zabavi morajo prinesiti svojo rakijo seboj — in tej rakiji pravijo "spiritus sanctus"...

Onstran mormonskega svetišča je največji hotel mormonskega mesta, imenoma Utah hotel, ki pa ima le 500 sob — in na strehi tega krasnega hotela je znani saloon, imenoma Starlite Gardens, kjer ljudje vsaki večer plešejo in sicer istočasno, ko se cerkveni pevci mormonske cerkve vežbajo v svojem petju.

Detroitška "Times" je ravno objavila članek-uvodnik, v katerem se bavi z gov. Deweyem in njegovim "partnerjem" Brickerjem, o katerih trdi, da sta ravno tako izborna Američana, kakor — "pumpkin pie", ali pa — Lincoln.

Newyorška "Daily News" objavlja vest, glasom katere je te dni nek župnik prepovedoval v svoji cerkvi o whiskeyu in pristavil, da človek, ki popije preveliko količino te pijače, in ki namerava koga ustreliti, svoje žrtve ne more pravilo pogoltniti. Pri tem je pripomnil, da se je to zgodilo tudi zarotni kom, ki so nameravali Hitlerja.

Bostonski "Post" se huduje vsled prevelikega števila ločitev zakonov v Los Angeles, Californiji. In zaključuje z nasvetom, da bodi treba izdelati povojni načrt za "srečne zakone". That's the stuff...

Bostonski "Record" je vznemirljen, in sicer vsled ameriških načrtov za ureditev sveta v povojni dobi, kajti ti načrti se bavijo le z Evropo ne pa z našo republiko in Azijo, — in to bode dovedlo do prihodnje vojne.

Chicaška "News" piše, da "čim več generalov pobijejo naciji, in čim več nacijev pobijejo nemški generali, tem bolje, in — "go to it"...

"The Post", bostonski dnevnik, nekako žalostno omenja, — "da, ako uvažujemo vse ono, kar je naše časopisje tekom zadnjih dveh let objavilo in svetovalo, kako naj poskrbimo za to, da bode naše prebivalstvo imelo obilo zasluzka tudi v povojnem času, — potem smo lahko uverjeni, da takega načrta dosedaj še nihče ni izdelal, in ga menda tudi nihče ne more.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitiga pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovino oz. znanke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Kratka Zgodba

BARONICA

(Vohunski spomin)

Tisti večer sem že več kakor bil le nekaj nenavadnega in malo prehud.

Tako se je začel dogodek, ki se ga še tako živo spominjam, ko da bi se bil primeril včeraj. * Dva dni prej, 16. januarja, 1914, je v svoji stari palači na Dunaju, tako polni najrazličnejših spominov, nenadno umrla baronica X., ki jo bom imenoval baronica Margerita Schulzovo. Komaj se je žalostna novica razvedla, sem dobil zelo kočljivo nalogo: za vsako ceno naj se polastim določenega svežnja pisem, ki jih je ta dama imela.

Diplomacija se je morala še enkrat izkazati za najbolj neizprosno in najbolj neusmiljeno osvračalično resnično zgodovino. Morala so izgniti pisma, ki bi bila marsikako poglavje resnične evropske zgodovine pokazala v čisto drugačni luči, kakor pa ga gledamo zdaj. . .

Baronica Margerita Schulzova je bila več kakor petdeset let zaupnica evropskih vladarjev in najvidnejših politikov. Eni in drugi so njene nasvete in njene sodbe zelo radi poslušali. Vse evropske vladne pisarne so vedele, da si je baronica neopretgoma in zelo pogosto dopisovala z vsemi številnimi odličnimi prijatelji. Četudi so diplomati domnevali, da je previdna dama najbolj kočljiva pisma morda le uničila, so vendar vedeli, da jih je veliko le ohranila in da so ob smrti še bila v njeni palači.

Zlasti so dobro vedeli za dopisovanje, ki ga je proti koncu leta 1908 imela z nekom, ki je tedaj bil navaden uslužbenec pri nekem angleškem poslanstvu, zdaj pa je imel zelo važno mesto v državi. Naši vladi je torej bilo neznansko do tega, da bi dobila v roke ta pisma, ki bi mogla zelo škodovati naši zunanji politiki, če bi se bilo zanje zvedelo. Ali če bi bila prišla v roke nepoklicanim osebam. Razumljivo je, da je vlada ta reč zelo skrbela, zakaj prav tiste čase je naša zunanja politika imela povsod obilo trdega in nehvaležnega dela.

Prišel sem pred palačo ob eni po polnoči, kakor sem bil namenil in kakor je bilo treba sklepati, da bom prišel. S ključem, ki mi ga je bil dal neznaneec v pivnici (bil je to bivši baroničin uslužbenec), sem zlahka prišel na vrt.

V vsej hiši sta bili razsvetljeni samo dve okni v drugem nadstropju, pa še ti prav slabso. Zatrđno sta to bili okni v mrliški sobi.

Prav dobro sem poznal ureditve hiše in sem vedel, da je baroničina delovna soba prav v drugem nadstropju, tik poleg sobe, v kateri sta bili okni zdaj razsvetljeni. Gledel tega torej pomota ni bila mogoča. Da bi prišel v hišo, potem bi se že znal obrniti in poiskati tisto, zaradi česar so me poslali sem. Pretreko je skoraj pol ure, preden se mi je ob neznanski previdnosti posrečilo priti v vežo. Slek sem sukno ter sezul čevlje in oboje skril v ogromno vazo ob zidu. Potem sem se splazil v drugo nadstropje. Vedel sem, da je hodnik, ki je bil skoraj čisto v temi, zelo dolg. Zadrževal sem diih in nepremično čakal, dokler se mi niso oči navadile na temo. Ko so mi zemiče začele razločevati oblike predmetov po hodniku, sem si šele upal naprej. Potiho in po mačje oprežno sem nazadnje prišel do vrat, ki so držala v delovno sobo. Previdno sem pritisnil ključko in zelo sem se odločno, ko sem videl, da vrata

niso zaklenjena. Vendar je trajalo še precej časa, preden se mi je posrečilo priti v sobo ter priti pri vrata za seboj.

Prižgal sem malo električno luč, ki sem jo imel s seboj, ter drobni snopič njene svetlobe počasi obračal na vse strani, dokler nisem zagledal v njegovem soju majhnega predalnika, ki so v njem bila pisma, kakor so mi povedali.

Ključavnica ni bila prav preveč zapletena. Treba je bilo le nekaj kratkih minut, pa sem jo odprl. Vsakdo bi razumel, kako nepotrpežljivo sem začel grebsti po različnih svežnjih pisem, ki so bila v predalniku.

Sreča je očitna bila na moji strani, zakaj v nekaj minutah sem našel zavoj, za katerega mi je bilo toliko. Pogledal sem ga. Nisem se mogel zmotiti, zakaj poznal sem nežno pisavo na tistih listih in pa grb, ki je bil natiskan na njih.

Prav tisti trenutek, ko je moja roka nepotrpežljiva prebrala pisma, je odsekani sum nenadno pretrgal gluho tišino. Obrnil sem se ko blisk.

Toda prepozno! Nevidna roka je s hodnika zaprla vrata, ki sem jih bil samo priprl in kri mi je ledenela po žilah, ko sem ostal ondi s pismo v rokah in mi je po usseh odmeval odsekanizvok ključa.

Bil sem zaprt v sobi, pa aumen. Zasačili so me prav v trenutku, ki je moje težavno delo kronal z usepom. Moji biriči so tedaj zatrdno že telefonirali na policijo. V nekaj minutah bodo tukaj stražniki, da me primejo!

Hudo razburjenje včasih ohrani celo najokretnješe možgane. Nekaj minut sem bil do cela mišlen, da sem zdaj doživel najkočljivejšo in najusodnejši trenutek svojega življenja. Dobro sem vedel, kakšne hude zapletljaje, tudi politične, bi povzročilo, če bi me prijeli. Dasi sem bil nepoznan, bi vendar listine, ki sem jih imel pri sebi, vlomljena ključavnica in pa sveženj pisem zadosti zgovorno pričali o tem, kaj sem in kaj nisem.

Minute so tekale in neogibno se je bližal trenutek, ko me bodo prijeli. Če bi moji možgani bili konj, bi bil zatrdno razbič deset bičev, da bi jih zbudil in pognal v tek.

Treba se je bilo izogniti škandalu. To za vsako ceno!

In če me primejo? Prava reč, saj se lahko izdam za navadnega tatu.

Kaj pa listine? Pisma? Zdaj se mi je posvetilo. Brž, brž! Treba je migati!

Izpraznil sem iz žepov vse, kar bi mi moglo škoditi. Potem sem vzel tista dragocena pisma in šop razvezal. Vse skupaj sem zmetal na kup, potegnil vžigalico in . . .

Kakšen lep plamen! Kako sem si oddahnil in kako zadihal, ko sem ga konec koncev zagledal.

Čez pol ure ni bilo v sobi drugega kakor kupček pepela od sežganega papirja. Tedaj so se vrata odprla in na pragu so se prikazali štirje smehljajoči se stražniki.

Čez štirinajst dni so me sodili zaradi poskušene navadne tatvine. Med vso tisto naglo razpravo sem izrekel eno samo besedo, in sicer tedaj, ko je nekdo izmed sodnikov, lep človek predirnega pogleda vzkliknil:

"Ampak zebsti vas je pa le moralo tisti večer, dečko moj, kaj? In zaradi tega ste zažgali malo papirja, kajne?"

Vzdržal sem njegov pogled, ne da bi trenil z očesom, ter odgovoril: "Tako je!"

Čez mesec dni so me izpustili iz zaporu. . .

NAKUPOVANJE ZEMLJIŠČ — ZNAK INFLACIJE?

Zvezina vlada naznanja, da je sedanje vestransko nakupovanje zemljišč in farm v vseh krajih Zjedinjenih držav postalo tako veliko, da svetuje, naj se to nakupovanje omeji, in naj ljudje mesto da nalagajo svoj denar v zemljišča,raje kupujejo vojne bonde, nego zemljišča, katera so se vsled ogromnega nakupovanja, izredno podražila.

Zvezini oddelek zakladništva izjavlja o tem dobesedno:

"Stalno in neprestano naraščajoče cene zemljišč, in tudi stalno naraščajoče kupovanje zemljišč, so neoporekljivi dokazi, da se je povsodi pričelo takozvano inflacijsko nakupovanje zemljišč, oziroma farm." Tozadevne preiskave, ki se

vrše potom vladinega oddelka za poljedelstvo, dokazujejo, da so se zemljišča podražila kar za 42 odstotkov, oziroma, da je vrednost dolarja iz tega stališča nezažodvala na bornih 58c v primeri z vrednostjo zemljišč in kupninske vrednosti dolarja v letih 1935-1939.

Skoraj tretjino vseh nakupov farm, je prišlo v roke mestnih ljudi, in med temi tvorijo večino delavci, kateri si žele ustanoviti svoja domovja in zagotoviti delo na svojih farmah, ko bo vojna končana. — Ti ljudje plačujejo za zemljišča previsoke cene, ako uvažujemo, da se cene poljskih pridevkov niso povečale v toliko, kakor cene zemljišč.

PESMI PARTIZANOV

SAMO EN CVET

Kajuhov Tonč

Samo en cvet, en češnjev cvet, dehteč in bel, odlomi, moja draga, ne bom ga na klobnik pripel, ne bom ga v gumbico si del, odlomi ga, odlomi, draga. Jaz bom ljudem poslal ta cvet, vsakomur, ki na križ pripet trpi v pomladi tej. In glej . . . Ta cvet, ta drobn česnjev cvet bo v njih izbrisal malodušja sled in spet razžaril tožni jim pogled.

Samo en cvet, en češnjev cvet odlomi, moja draga; saj več, vsak tak pozdrav živeti, živeti pomaga.

TALCEM

Kajuhov Tonč

Bosa pojdiva, dekle, obsorej, bosa pojdiva preko zemlje trpeče, sredi zasajenih češnjevih vej sežem ti nežno v dlani koprneče.

Beli so, beli češnje cvetovi, temni, pretemni so talcev grobovi, kakor ponosni galebi nad vodo, taki so pali za našo svobodo.

Bosa pojdiva, dekle, obsorej, bosa pojdiva med bele cvetove, v krilo nalomiva češnjevih vej, da jih ponesesh nad talcev grobove.

PRIMORCI

Šajn Avgust

(Iz Stenskega časopisa delavske čete partizanskega taborišča v Gravini, Italija, februarja, 1944.)

Kdo so tisti tam, krivih hrbtov, slokih ram, z bomo culo v roki, na cesti tej široki?

Znani se mi zdijo, saj obrazi blede govorijo . . . Da ne sodim vas po sliki: Kdo ste mučeniki?

Po zaporih smo ječali, tepeni na cementu spali, zdaj pa spet smo prosti, konec ran je in bridkosti.

Mi vojaki smo slovanski, k četi gremo partizanski ki boji se za pravico, za Primorje in Gorico!

POUČNE KNJIGE

Angleško Slovanško Berilo (Z. J. Kora) — Vredn. knjiga

Bresposelnost Spisal Fran Prijavec Cena 50c

Občno knjigovodstvo 100 (Krajal. znan. —) Knjiga je namenjena v prvi vrsti za študente, upoštevno in strojno knjigovodstvo ter knjigovodstvo.

Knjigarna Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th St., New York 11

Knjigarna Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th St., New York 11

Knjigarna Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th St., New York 11

Knjigarna Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th St., New York 11

Knjigarna Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th St., New York 11

Knjigarna Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th St., New York 11

MNOGO DELA SE OBETA

Splošno znana Packard Motor Car Co., naznanja, da je ravnokar izdelala načrte, po katerih bodo v njenih tovarnah tekom prvga leta povojne dobe izdelali 72,000 avtomobilov, in ako se to delo ne bo omeji, bo družba v naslednjih letih izdelala po 200,000 novih avtomobilov vsako leto. Pred sedanjo svetovno vojno je imenovala družba izdelala vsako leto po 125,000 avtomobilov.

Predsednik imenovanje družbe, Mr. Christopher, tudi na-

znanja, da bo njegova družba imela v povojnem času 28,000 delavcev trajno zaposlenih, oziroma skoraj dvakrat toliko, kakor pred pričetkom vojne.

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki, — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

NAJBOLJŠI PRIJATELJ

V NESREČI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 64,500

Premožanje: \$11,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domišče Hvala Spisal Dimitrij Felgel

2 Kreutzerjeva sonata Spisal L. N. Tolstoj

3 Andrej Ternovo Spisal Ivan Albrecht

6 Pregarjanje indijanskih misijonarjev Spisal Josip Spillman

8 Pravilice Zapisal H. Majar

12 Frank Baron Trenk Po razpis virih napisal Gjurto Panduric

13 Pariski slatkar Pojavljeno Spisal E.

14 Pravilice in pripovedke za mladino

15 Sineški invalid Spisal Silvester Koluntik

17 Vojnimir ali poganstvo in krst Spisal Josip Ogrinec

18 Mladim srcem Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaaver Meško

19 Student naj bo Spisal Fr. S. Finžgar

25 Duhovni boj (Izdala družba sv. Mohorja) L. Skopoli

26 Donar Dr. Karl Engle — Poslovalni Dr. Albin Ogris

Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je on, ki ga niste kupili!

35 Pravi Judek Spillmanova povest — Prevzel Josip Vole

Ker je saloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omeniti vsi vsi štiri, da nam bo šel ta saloga mnogo lažje zadovoljiti.

IGRE

28 Magda (Igra) — Alojzij Remec

29 Peterčkove poslednje sanje (Igra) — Pavel Golin

30 Potopljeni svon (Igra) — Gerhart Hauptmann

31 Revizor (Igra) — Nikolaj Vasiljevič

32 Spodobni ljudje (Igra) — L. Ljopov

33 Orne maske (Igra) — L. Andrejev

34 Antingone (Igra) — Poveljenil C. Golar

36 Sveti Just (Igra) — Spisal dr. F. Petronio

38 Tončkove sanje na Hričav-šev večer (Igra) — J. Erbenkita F. Roje

Kupite en "extra" bond vsakega teden!

Note

KLA VIR

PIANO HARMONIKO

35 centov komad —

3 za \$1.—

- * Breeses of Spring Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jeseru
- * Kolo
- * Spavaj Milka Moja Orphan Waltz
- * Dekle na vrtu Oj, Marička, peglaj
- * Barčica
- * Mladil kapeta
- * Oremo na Stajarske Stajarske
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dance Vanda Polka
- * Zidana marela Veseli brat
- * Ohlo Valley Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj Ko ptičica ta mala
- * Kadar boš ti vendar šel
- * Helena Polka Slovenska Polka
- * Pojdi z menoj Dol s planine

39 ZVEZEK 10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad Moje dekle je še mlada Barbara polka

Naročite pri: Knjigarna Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Is francoščine prestavil J. L.

(93)

Lavra nadaljuje:

"Zdaj šele umejem vse! Gospod Luranne je s svojimi srednjeveškimi nazori o časti in sebičnosti onesrečil dva človeka. On vas je dočel od Valetine! Pregelal vas je na deželo. Med tem pa je grof Bussieres nasnubil Valetino. Morda celo ne veste, da ga iz začetka ni hotela vzeti? Izvestno je čakala, da se v oglašite kakor snubač. Ker se pa odpotovali brez kake izjave, brez slovesa, izgubila je pogum in se v svoji bolesti udala na očetovo prigrizanje. Morala je seveda misliti, da je niste nikoli ljubili."

"Uboga Valentina!" vzdihne Lucijan. "Ona me morda sovražila in zaničuje!"

Čuden smev se je poizbal po Lavrinih ustnicah. "In jaz bi pa prisegla, da je poljub, ki ga je dala vaši sestri, veljal vam!"

Lucijan je majal glavo.

"Ne, ne, vse je proči! Ona je soproga drugega! Ah, če bi vsaj mogel ž njo govoriti, če bi ji mogel povedati..."

"Da jo še vedno ljubite?"

"Ne; to bi bila razžalitev zanjo. Pojasnil bi ji le, zakaj sem tako ravnal!"

"To prav lahko storite."

"O ne bo me hotela poslušati!"

"V svojem boudoiru morda ne. Pa tu pri nas!..."

"Za tako srečo bi rad dal svoje življenje!" reče Lucijan tresoč se.

Lavrine oči so žarele.

"No, to je moja briga! V istini je potrebno, da se izjavita drug drugemu. To bode Valentino tolažilo, za vas pa olajšanje. Le prepustite meni to skrb."

"Kako dobri ste, gospodična!"

"Že prav, že prav! Zahvalite se mi pozneje," reče in vstane.

Grofinja se povrne v salon. Njen pogled se sreča s pogledom Lucijanovim. Bilo je, kakor da sta se strnila dva zublja!

Ljubeznivo smehljajoč, ide Lavra grofinji naproti.

"Jutri te obiščem," reče.

"Ti nikoli ne prihajaš prepogosto," odvrne Valentina presrečno.

"Imam ti toliko povedati!" pristavi Lavra s skrivnostnim glasom.

Grofinja čuti, da ji sili kri v lice. Skoro, da je videla ime Lucijanovo na ustnicah Lavrinih! Nehote je plul njen pogled do mladega moža. Stal je še vedno na istem mestu in njegovo oko jo je živo pogledovalo. Zdaj šele opazi, kako zelo je bled in neizrečen strah preobda ji dušo.

Domislil se zopet Julijinih besed:

"Če bi vse vedela!..." Grofinja je postajala čedalje bolj zmedena; zategadelj sklene, da odide domov. Odhaja je zasepeče Lavri: "Tedad jutri!"

Drugi dan je prišla Lavra okoli dveh popoldne v palačo Bussieresovo. Grofinja jo je pričakovala.

"Včerajšnje tvoje besede so me vznemirile, ljuba Lavra," izpregovori Valentina. "Vso noč sem mislila nanje. Ali mi imaš povedati tako imenitne reči?"

"Kakor vzameš stvar. Tiče se tega, da se ti zagotovi mir, morda tudi, da se rešiš nevarnosti."

"Da se rešim nevarnosti!" vzklikne grofinja v strahu.

"Zaupala si mi nekoliko o svoji žalosti, ljuba moja Valentina; pa iz lahko razvidnih vzrokov mi vendar nisi povedala vsega. Pravo prijateljstvo pa je ostroumno. Ali mi zameriš, da sem uganila vse?"

"Uganila si vse!" zakliče grofinja drhteč.

"Da. Včeraj sem še dvomila. Tvoja zmedenost pa mi je dokazala, da imam prav."

Valentina poveste glavo.

"To pa ni nevarnost, ki sem govorila o njej," nadaljuje perfidna kreatura. "Nevarnost je v njegovi ljubezni do tebe! Kajti on te ljubi, ljubi te do blaznosti!"

"Ali meni?" povpraša.

"Žalibog sem tega gotova."

"Tedad ti je to razodel?"

"Da."

"Kaj ti je rekel?"

"Povedal mi je, da ga je njegov oče stisl, da te je zapustil. Strogi mož je zahteval kot častno stvar in ker se je bal, da mu sin ne obupa, ga je ločil od tebe."

"O, zdaj umejem vse!" je mrmrala grofinja ter si zakrila obraz s rokami.

"Potem mi je ubože opisal svojo boleost, breznažno svojo ljubezen, globoko, nemaljnivo svojo žalost!"

Valentina zastoe.

Lavra nadaljuje:

"Videla sem ga, kako je obupaval ter sem imela z nesrečnikom veliko sočutje!"

Grofinja povzdigne glavo.

"Lavra, Lavra!" vzklikne plašno, "ti mu vendar nisi povedala, da sem tudi jaz nesrečna."

"Varovala sem se tega."

"Tedad misli, da ga ne ljubim več?"

(Nadaljevanje sledi.)

ZUPAN LA GUARDIA POZDRAVLJA ŠUBAŠIČEVO VLADO IN MARŠALA TITA V MESTNI HIŠI

Zbiratelj Oskar J. S. A. - ZORA.

Za časa svojega bivanja v Ameriki, dr. Sava N. Kosanović, minister notranjih del in socialne politike v novi jugoslovanski vladi si je pridobil veliko prijateljev. Med najtesnejše in največje smemo šteti iskrenega prijatelja vseh Jugoslovancev in toplega oboževalca Nikola Tesla, župana mesta New York, Hon. Fiorello H. La Guardia. Tik pred odhodom ministra Kosanovića v London, župan La Guardia je priredil časniškarsko konferenco v mestni hiši, kjer so bili zastopani vsi mestni časopisi in kjer se je minister Kosanović poslovil od župana in se mu zahvalil na npegovih gostoljubnosti.

Sledi vsebina izjav ministra Kosanovića in župana La Guardia izrečenih na tej konferenci. Sava N. Kosanović: Gospod župan, kot že veste sem danes postavljen za ministra notranjih del in socialne politike v novi jugoslovanski vladi v Londonu. Kmalu bom odšel in zato sem prišel zahvaliti vam se na Vaši gostoljubnosti in Vašem velikem prijateljstvu ki ste pokazali narodu in meni osebo. Tri leta sem živel tu in imel priliko delati za svojo domovino in za demokracijo pod zaščito velike ameriške demokracije in pod Vašo osebno zaščito, gospod župan. Mnogokrat ste izrazili Vaše veliko prijateljstvo Srbom, Hrvatim in Slovincem in njih veliki jugoslovanski enotnosti. V zgodovinskem govoru katerega ste imeli za časa obiska kralja Petra v Ameriki ste izrazili to idejo, ki je danes stvarjena v novi jugoslovanski vladi enotnosti in borbe, ki zastopa maršal Titovo Osvobodilno vojsko in kralja. Tako, gospod župan, sm prišel da se vam zahvalim in poslovim.

Župan La Guardia:

Vaša ekscelenca in še vedno moj prijatelj, zelo sem vesel, najprej vsled formacije nove jugoslovanske vlade, vlade ki prvič po dolgem času zastopa vse grupe, ki tvorijo narode Jugoslavije in ker vem, da so vsi prijatelji Jugoslavije v tej deželi bili veseli Vašega imenovanja v novo vlado za ministra notranjih del in socialne politike.

Znana mi je borba svobodoljubnih jugoslovanskih narodov, ki hočejo edinost, a ki so bili po intrigantskih balkanskih političnih držani narazen. Vi ste že prej služili v Vaši vladi in nihče ni bolj oborožen s stvarnim poznavstvom sodobnih prilik, nihče bolj ne razume potreb države in želje za enotnostjo kot Vi.

Prosim Vas sporočite moje osebe pozdrave, čestitke in najlepše želje predsedniku vlade dr. Šubašiću, mojemu prijatelju, katerega sem z veseljem spoznal in konferiral z njim dokler je bil tu, kakor tudi pozdrave ljudstva New Yorka, njemu in njegovi vladi.

Prosim Vas, da ob prvi priliki izročite izraz velikega spoštovanja ljudstva mesta New Yorka kakor tudi naše najboljše želje in popolno zaupanje v maršala Tita, ene od najdramatičnejših oseb cele te vojne. Nikdo, ki pozna zgodovino Balkana, ki pozna idealne in smotre balkanskih narodov, a posebno narodov Jugoslavije—Srbije, Hrvatske, Slovenije, Bosne, Hercegovine, Dalmacije in Črne gore—vseh teh narodov, ki tvorijo Jugoslavijo—ne more a da ne razume in ceni kako velike zapreke je Tito premagal, kako veliko je doprinesel,

da se najprej narodi zedinijo, drugo variti vojska iz nič, bojevitva vojska, vojska katere so se nacisti naučili spoštovati in se bati. Naša iskrena nada je, da bo dana Titu vsa pomoč in pojačenje v opremlitvi in ljudstvu, kar tako trdo zasluži.

Mislím, da narod te dežele danes bolje razume Jugoslavijo kot pred kratkim, a Vi mu morete jamčiti, da ima vse naše simpatije v svoji želji, da zedini miroljubne in svobodoljubne narode Jugoslavije. Zgodovina jim ni bila vedno naklonjena.

Mi smo tesno zvezani z narodi Jugoslavije, na sto-tisoče njihovih rojakov so danes državljani naše države—izvrstni, delavni in zakon spoštujoči državljani. Ni ga Amerikanca, ki ni spoštoval in ljubil velikega Nikola Tesla, Vašega strica, in druge velikane, ki so med nami živeli.

Meni je, dragi prijatelj, to nekaj več kot navadne službene ceremonije, katerih sem toliko imel v tem uradu. To me vrača štirideset let nazaj, ko sem kot mlad ameriški konzul imel priliko spoznati nekatere od prvih voditeljev gibanja za svobodno

in neodvisno Jugoslavijo. A danes, ko sem v tako bližnjem stiku z realizacijo tega kar je tedaj bil samo sen, sem seveda junjen. Želim, da odidete s spoznanjem, da bomo z molitvami in najboljšimi željami spremljali Vaše delo.

Živela Jugoslavija!
Živijo Tito!
Zbogom prijatelj!

PISMO IZ BIZERTE

(Slede pismo je prejel neki newyorški rojak, ter dovolil, da ga radi zanimive vsebine pošljemo prijateljem listom. — Zbiratelj odbor jugoslovanskih Amerikancev.)

Bizerta, maj 1944.

Dragi prijatelj:

Tu se nahajam že precej časa in prav nič se nimam potožiti. Saj veš kako lepo je v Mediteranu, kjer človek po dolgem času čuti bližino naše lepe domovine in kjer imam priliko srečavati mnoge naše borce, od katerih seveda mnogokaj slišiš o življenju in borbi v naših krajih.

Pred nekaj dnevi sem srečal slovenske fante, borce, ki so pred kratkim prispeli iz domovine. Verjemi prijatelj, ko jih vidiš tako krepke in odločne, tako bistre in plemenite, ko slišiš o junaki borbi v domovini, se človeka polasti žalost, da moraš biti tu, a ne doma kjer se kuje naša usoda. Rečem Ti, jekleni fantje, odločni, premišljeni in izkušeni, neustrašeni in sposobni izvajati velika dela! Niti trenutka ne posumnjajo v dokončno zmago, ne samo nad zunanji mi sovražniki, nego tudi nad notranjimi, kajti vedo, da je cel naš narod tak kakor oni sami. Kljub vsem težavam, ki so jih prestali, kljub vsem grozotam, ki so jih videli, so vedno vedri in veseli in kjerkoli in kadarkoli morejo, zapojejo našo prelepo slovensko pesem. In koliko novih pesmi... kakšni napevi in kakšne besede... To so pesmi "herojske dobe" naše slovenske domovine. Vsa mesec, vsak teden, celo vsakega dne se porajajo nove, o tekočih dogodkih in junških podvigih posameznikov, ki se žrtvujejo za bodočo celino, o borbi, o zmagi, in bodočem blagostanju. Nove pesmi o novi veri! Vsi komaj čakajo, da se rešijo neke formalnosti, pa da se povrnejo na borbo v domovino! Če bi mogel, jaz bi kar sedaj z njimi!

Mi smo tukaj obavili lepo jugoslovansko manifestacijo na srbskem pokopališču, kjer počivajo žrtve svetovne vojne. Položili smo prekrasen venec iz bonca, okrašen z novo državno zastavo. Govorili so po en Srb, Hrvat, Slovenec, Bolgar in en Rus, živeč v tukajšnjem kraju. Vzporedili smo borbo srbskih junakov iz svetovne vojne z sedanjo borbo ujedinejnega jugoslovanskega naroda,

Newyorški župan in minister Kosanović

NABIRAJTE KNJIGE.

V raznih vojaških taboriščih tako v Ameriki kot po drugih deželah je mnogo Slovencev, ki so prisiljeno služili v italijanski ali nemški armadi in so bili njeti ali na italijanski ali na ruski fronti. Vsi bi radi brali slovenske knjige, povesti, romane, itd. Vojaški kurat je tu di naprosil za molitvenike, ker

Angleški

Molitveniki

V krasni vezavi, najfinejšega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v finem usnju \$1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju \$1.—

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj navet, kako bi bilo mogoče po sedanji vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljeni v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Zdržene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov... Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

ujetniki žele tudi te imeti.

Kdor ima tedaj kak že rabljen molitvenik, ali kako knjigo, ki jo je prebral, pa je ne potrebuje več, naj pošlje na naslov: Rev Pij Petric, 62 St. Marks Place, New York. Knjige, četudi obrabljene, pa ne smejo biti raztrgane, temveč cele.

Mislite na te reveže, ki žive po vojaških taboriščih in bi radi imeli knjige v slovenskem jeziku ter pošljite, kar imate in več ne rabite!

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v Clevelandu.

Cena — \$1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH

NARODNIH PESMI za moški

zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za me-

ški zbor 50

SEST NARODNIH PESMI za me-

ški zbor 50

Franc Venturini—SEST MEŠANIH

IN MOŠKIH ZBOROV 50

Ferdo Juvanc—12 MLADIH LET.

moški zbori 50

Peter Jerab—OSEM ZBOROV (mo-

ški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV:

Barčica: Oj, moj šolci je šolci:
Kam mi, fantje, drev v vas poj-

demo 50

OSKAR DEV:

Srečno, ljuba moja: Ko ptič
na tuje gre: Šolci: Moj očka
ma konjčka dva: Uboji sem pi-

smece: Slovo: Je vplnila luč 50

EMIL ADAMIČ:

Modra devojka (belokranjska) 50

Vso noč pri potod 50

Jurjeva 50

Hodi Mleka domo: Kaj druga-

ga hočem: Zdravica 50

VASILIJ MIRK in A. GROBNIK:

Vetrice: Po gradini 50

FERDO JUVANEC:

Zjutraj 50

Slovenska 50

PETER JERAB: Pelin roža: VANI-

LIJ MIRK: Podoknica 50

ZORKO PRELOVEČ:

Le enkrat še 50

Slava delu 50

FR. VOLARIČ: Rožmarin: JOS

PAVČIČ: Potkan ples 50

IZ STARE ZALOGE pa ima-

mo še naslednje pesmi, katerin

smo znižali cene:

Ameriška slovenska lir. (Rajmar) 50

Orlovski himni (Vodopivec) 50

Slovenski akordi, 22 mešanih le-

moških zborov (Kari Adamič) 50

Trije mešani zbori (Glasbena Ma-

tica) 50

V pepelnici noči, kantata za solo,

zbor in orkester, (Rajmar) 50

Mladini, pesmi za mladino s klavir-

jem (E. Adamič) 50

Dve pesmi, (Prelovec) za moški

zbor in solo 50

Naši himni, dvoglasno 50

Gorski odmevi, (Lahmar), II.

svazek, moški zbori 50

4A TAMBURICE:

VA GORENJSKEM JE

FLETNO, podpouri slo-

venskih narodnih pesmi

za tamburice, zložil Mar-

ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tambo-

raški zbor (Bajuk) 75

Som del na planinci, (Bajuk),

podpuri 50

ZA CITRE:

Poduk za citre, — v sveži —

(Kotljah) 50

GA KLAVIR:

Suri pridlo. — Koračica — 50

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Co.

216 West 18th St., New York